Bank og Børs

Oslo Fondsbørs.

Dagens noteringer:

Obligasjoner:

3.6 (4½) pst. Norske statsobligasjoner 1937 kjøper 103¾ pst. 3.6 (4½) pst. do. 1936 I k 103¾. 3.6 (4½) pst. do. 1936 II kjøper 103¾. 3.6 (4½) prosent do. 1934 II k 103¾. 3.6 (4½) pst. do. 1931 k 103¾. 4 pst. do. 1940 s 104⅝, k 104½. 3½ (4) pst. do. 1938 I k 103½. 3½ (4) pst. do. 1935 I k 103½. 3½ (4) pst. do. 1935 II k 103½. 3½ prosent do. 1944 s 100½, k 100¾. 3½ pst. do. 1943 s 100⅝, k 100⅜. 3½ pst. do. 1942 s 100¾, k 100½. 3½ pst. do. 1942 II s 100⅝, k 100⅜. 3½ pst. do. 1941 k 104½. 3½ pst. do. 1941 II k 101¼. 3½ pst. do. 1939 II k 103½. 3½ pst. do. 1938 I k 103¼. 3½ pst. do. 1938 III s 105¼, k 105. 3½ pst. do. 1930 s 104¼, k 103¾. 3½ pst. do. 1904, 1905 k 103¾. 3½ pst. do. 1902 k 103¾. 2½ pst. do. 1943 s 101¾, k 101½.

Premieobligasjonslånet av 1943 pål. 50 k 50¾. Do. blokker a kr. 5000 s kr. 53, k kr. 52½. Do. serier a kr. 5000 s kr. 54, k kr. 53½.

3.6 (4½) pst. Boligbanken 1937 II k 103½. 3½ (4) pst. do. 1935 I s 105, k 104½. 3½ pst. do. 1943 s 105¼.

3.6 (4½) pst. Hypotekbanken 1936 k 106¼. 3½ (4) pst. do. 1938 k 106. 3½ (4) pst. do. 1938 IV k 106. 3½ pst. do. 1942 k 105¾. 3½ pst. do. 1942 II s 106¼, k 105¾. 3½ pst. do. 1942 III k 105¾. 3½ pst. do. 1941 k 105¾. 3½ pst. do. 1941 II k 105¾. 3½ pst. do. 1902/05/07/09 s 106¼, k 105½. 3.6 (4½) pst. Kommunalbank 1934 k 100½. 3½ pst. do. 1943 kjøper 103. 3½ Akershus fylke 1931 k 100¾. 3.6 (4½) pst. Oslo kommune 1935 k 102½. 3½ pst. do. 1944 s 103¾, k103¼. 3½ pst. do. 1943 II k 101¾. 3½ pst. do. 1943 III s 103¾, k 103¼. 3½ pst. do. 1942 k 102. 3½ pst. Gjenr.lån II obl. 1941 k 102½. 3 pst. do. obl. 1942 kjøper 101¾. 3½ pst. Bykreditf. (2., 4.) k 104½. 3½ pst. do. (2. 5.) s 105, k 104½. 3½ pst. do. (3.,3.) s 104¾, k 104½, o 104⅝. 3.6 (4½) pst. Hypfor. 2. pr. pantel. 2. ser., 1., k 102¼. 3.6 (4¾) pst. do. 3. ser., 1. avd. k 102¼. 3¾ pst. do. 3. ser., 4 avd. k 104 3¾ pst. Hypfor. for Næringsliv t 1. ser., 3. avd. k 104½. 3½ pst. do. 2. ser., 3. avd., k 103½. 4½ pst. Norges Kreditfor. f. land- & sk gbr. 5. ser., 1. avd. k 105. 4 pst. Landkredittforeningen k 105½. 3½ pst. do. 5. ser., 3. avd. k 104¾.

Aksjer.

Bergens Kreditbank k 132 kr., Bergens Privatbank k 141. Christiania Bank og Kreditkasse s 850, k 840. Den Nordenfjeldske Kreditbank selger 120. Den norske Creditbank s 145, k 138. Forretningsbanken, Trondheim k 375. Kjøbmandsbanken k 85. Kristiania Folkebank s 240. Kr.a Hypothek og Realkreditbank s 120. k 112½. Norges Bank s 180 %, k 176 %. Stavanger og Rogalands Bank k 310. Tønsbergs Industri- og Sjøfarts-Bank k 255. Vestlandsbanken k 145. Norges Skibshypotek A/S k 107½.

Bergens Brand k 350, Det norske Garantiselskap k 1650. Norden k 630. Norge k 1175. Norske Alliance k 375. Sigyn k 485. Storebrand k 2325. Vesta k 375. Viking k 290.

Akers mek. Verksted k 1600, Arendals Fossekompani k 635. Bjølvefossen s 21,75, k 21,25 Borregaard s 139, k 137½, o 138. Christiania Spigerverk k 185. Dalen Portland Cementfabrik k 103, o 103. Det norske Aktieselskap for Elektrokemisk Industri s 150, k 142½. Framnæs mek. Verksted k 1750. Hafslund s 730, k 722½. Hansa Bryggeri k 3600. Krogstad Cellulosefabrik s 1130, k 1100. Lilleborg Fabriker k 1575. Norsk Hydro ord. s 290, k 280. Do. pref. k 370. Norsk Sprengstof Industri k 1575. Orkla Grube-Aktiebolag s 307½, k 300. Saugbrugsforeningen s 1975, k 1925. Schous Bryggeri k 265. Tofte Cellulosefabrik k 1475. Union Co. ord. A. s 6.40, k 6.30. Do. prefs 10.50, k 10.00. Vestfos Cellulosefabrik s 7.30, k 7.20, o 7.25.

Agdesiden k 162½ pst. Avanti k 400. Bananfart s 175. Beaulieu k 225. Bechs Rederi s 230. Belships k 315. Bonheur s 275. Borgestad A/S s 247½, k 240. Bruusgaard Kiøsterud s 277½, k 272½, o 275. Dalfonn s 420, k 400. Afrika-Australia-linjen s 565. Amerikalinjen s 245, k 240. Bergenske s 176, k 172½. Nordenfjeldske s 200, k 195. Eidsiva s 200, k 190. Hav k 260. Havtank k 225. Henneseid k 155. Holter Sørensen k 285. International k 450. Ivarans Rederi s 277½, k 272½. Laboremus k 440. Laly k 230. Norge k 206. Ocean s 310, k 305. Preba s 267½. Skagerak s 280. Thorsholm s 265, k 257½. Vesteraalen k 250. Vesterhav k 145. Vestfold s 235. Vestheim k 330. Wilhelmsen s 270.

Antarctic s 220, k 215. Globus k 975. Kosmos k 280. Kosmos II k 282½, o 285. Odd k 242½. Pelagos k 235. Polaris k 1975. Rosshavet k 370. Tønsberg Hvalfangeri k 240. Ørnen k 177½.

Utlandets børser.

City:

London, 4. april.

Sluttkurser: British Consols 79¼. Conversion Loan 104⅛. Brit. War Loan 104⅛. Brit. Funding Loan 112½. Rio Tinto 16½. Crown Mines 7½. De Beers Deferred 19¼. Rand Mines 7¾. Anglo-Iranian Oil 116¼. Mexican Eagle Oil 11¾. Shell transport 3¾. Trinidad Leaseholds 83¾. Courtaulds 62¾. Distillers 88½. Dunlop Rubber Co. 40¾. Electr. Musical Ind. 29¾ Imp. Chemical Ind. 38½. Imp. Tobacco Co. 7[illegible]. Lever og Unilever, ord. 35¾. Vickers ord. 19.

Reuters indekstall: Industriaksjer 121.0. Sørafr. gullgruvepapirer 83.1. Britiske jernbaneaksjer 102.6. Reuters vareindeks 203.7.

INNLAND

Gjennomsnittskurser på valuta. Ingen forandringer i valutakursene. Gjennomsnittskursene lik dagens notering. Pund 17.75. R.mark. 176.75. Frc. 10.—. Belgas 71.50. Fl. 235.— Dollar 4.40. S. frc. 103.—. Sv. kr. 105.10. D. kr. 92.25. F.mrk. 9.20. Lire 18.—. R.mrk. cl. 176.—.

Fondsbørsens omsetning i mars 1944. Verdien av de omsatte aksjer og obligasjoner var endel lavere i mars enn i foregående måned, idet totalverdien utgjorde kr. 4.71 mill. mot kr. 6.99 mill. i februar. Aksjeomsetningen gikk ned fra kr. 1.87 mill. til kr. 1.39 mill., obligasjonsomsetningen fra kr. 5.11 mill. til kr. 3.31 mill. På de forskjellige grupper fordeler verdien seg således:

Bankaksjer til en verdi av	kr.	124.265.—
Forsikringsaksjer	—»— »	7.525.—
Industriaksjer	—»— »	810.030.—
Skipsaksjer	—»— »	313.284.—
Hvalaksjer	—»— »	138.323.—
	Kr.	1.393.427.—

kr. 3.235.000.—. Obl. til en verdi av kr. 3.316.660.—. Tils. kr. 4.710.067.—.

Saugbruksforeningen. Halden, 4. april. (ØNB.) Saugbruksforeningen holdt generalforsamling i Halden 31. mars under ledelse av representantskapets orfører, ing. S. A. Solberg. Regnskapet 1943 viste et overskudd på 807,196 kroner, men

To spanske falsknerbander grepet.

En allsidig virksomhet.

Madrid, 5. april.

(NTB.) Det spanske kriminalpoliti har fakket to beryktede falsknerbander, hvis medlemmer er framstilt for retten.

Den ene banden befattet seg med forfalskning av bensinmerker og transporttillatelser for rasjonerte varer, mens den andre forfalsket frimerker. Bandens sjef var en frimerkehandler. Ved arrestasjonen ble 600.000 forfalskede spanske frimerker av verdifulle ekstrautgaver beslaglagt.

Over 50 danske kjøpmenn innblandet i krisesak.

En millionaffære.

København, 5. april.

(PT.) Forundersøkelsene er avsluttet i en av de største krisesaker som overhodet har forekommet i Danmark. Over 50 kjøpmenn over hele landet er innblandet i affæren, som har sitt utspring i Aarhus. Det er omsatt for flere millioner kroner av rasjonerte varer til betydelig overpris og utenom den regulære omsetning.

Eire bygger ut sin handelsflåte.

Regjeringen tilsier statsstøtte til innkjøp av fartøyer.

Fra Aftenpostens korrespondent.

Dublin, 5. april.

Den irske fristat er blitt en sjøfartsnasjon av første klasse med en aktiv handelsflåte på alle verdens hav. Da den irske regjering konstaterte at importen av visse fornødenheter begynte å minske, ble der dannet et rederiaksjeselskap som fikk navnet Irish Shipping Company Limited, og til ganske høye priser ble der innkjøpt et større antall fartøyer. Dette rederis totale tonnasjetilgang var i slutten av 1943 forholdsvis beskjeden, men regjeringen erklærte nylig at selskapet vil få statssubvensjoner etter krigen, og at innkjøp av fartøyer vil bli lettet. Også andre rederier har fått tilsagn om støtte ved liknende kjøp.

Ellers er en ny stor tørrdokk blitt bygd i nærheten av Dublin. Sjøforsikringsmarkedet er blomstret opp, og undervisningsdepartementet har utarbeidet planer for utdannelse av dekks- og maskinoffiserer. Under krigen er 16 irske fartøyer gått tapt og 135 sjømenn har mistet livet.

Hemmelig kommunistisk utryddelsesordre i Hellas.

Zagreb, 5. april.

(NTB.) Avisen Hrvatski Narod offentliggjør et hemmelig rundskriv til det kommunistiske parti i Hellas, der det blant annet heter:

Den dagen Hellas blir befridd, må de «ansvarlige menn» uten forbehold gjennomføre det som blir pålagt dem. De som er beskjeftiget med opprenskningsaksjoner, må oppholde seg i nærheten av de steder som blir anvist dem. Unntatt fra dette er bare en rekke særlig pålitelige og utvalgt menn. Denne ordre må for enhver pris bli etterkommet. I Kolonati skal det opprettes tre militærdomstoler, og to bygninger er utsett for anbringelse av de arresterte.

Denne ordre kan ikke overraske oss kroater som kjenner kommunismens mål, skriver Hrvatski Narod i en kommentar. Hellas skal dele Estland, Latvias og Litauens skjebne, det vil si at alle antikommunistiske intellektuelle skal utryddes.

3000 smørmerker ble brent.

Fra Aftenpostens korrespondent.

Sarpsborg, 5. april.

En agent i Sarpsborg er forelagt en større bot for å ha oppbevart mottatte rasjoneringsmerker (fettmerker) på uforsvarlig måte, slik at hans to og et halvt år gamle datter fikk anledning til å brenne opp 3000 merker svarende til ca. 750 kg. smør. Han forklarte for politiet, at merkene lå i en konvolut ferdig til å innleveres. I et ubevoktet øyeblikk fikk datteren tak i konvolutten og kastet den på ilden!

med tillegg av overførsel fra foregående år stod det til disposisjon i alt 1,200,772 kroner. Representantskapet har tidligere foreslått utdelt 4 prosent utbytte med 600,000 kroner samt overføre 81,000 til reservefondet og 371,772 i ny regning. Generalforsamlingen godkjente regnskapet og styret ble meddelt ansvarsfrihet. De etter tur uttredende medlemmer av representantskapet ble gjenvalgt.

Bergens Brandforsikringsselskap. Bergen, 4. april. (ØNB.) Tegningsfristen for den nye emisjonen i Bergens Brandforsikringsselskap er utløpt i disse dager. Etter hva Bergens Tidende erfarer, har gamle aksjonærer i stor utstrekning gjort bruk av sin tegningsrett. Hver som eide to aksjer hadde således rett til å tegne en ny aksje. Utvidelsen er på en halv million kroner. Derved blir selskapets aksjekapital 1.5 mill. kroner. Hertil kommer fonds innvunnet ved overkursen.

De oversjøiske fraktmarkeder. (PT.) Stockholm, 4. april De meldinger fra de oversjøiske fraktmarkeder som er innløpt i beretningsuken, tyder på at situasjonen stort sett er uforandret. På den ene siden har man den stadig like store etterspørsel etter tonnasje og på den andre siden en mangel på tilbud som ikke har vist tegn til å bli mindre i den seinere tid. De skip som blir frigitt av de allierte skipfartsmyndigheter, kommer nemlig bare i liten utstreknig den sivile handelskipsfart til gode. Derfor er etterspørselen etter nøytrale skip større enn noensinne før.

Fra de forskjellige markeder foreligger følgende rapporter:

På det nord-amerikanske marked søker man bl. a. etter tonnasje for malm fra Brasil og Afrika, for salpeter fra Chile, sukker fra Cuba, avispapirer fra Newfoundland. Desuten søkes utgående tonnasje for kull tl forskjellige havner i Atlanteren og Middelhavet. Et skip for kull fra Hampton Roads til Havana, og et annet skip for malm fra Daiquiri til amerikanske nordhavner skal være frigitt av de amerikanske skipsfartsmyndigheter i beretningsuken. Andre slutninger er det ikke meldt om.

På det sør-amerikanske marked holder etterspørselen etter tonnasje seg uforandret stor. Foruten hvete og stykkgods til forskjellige bestemmelseshavner er det no kommet på markedet store laster linfrø fra La Plata til Australia og andre land. Videre søker man etter skip for hvete og havre til De forente stater og Storbritannia, uten at det er meldt om slutninger. Nøytrale skip har ikke vært å oppdrive, og de argentinske statsskip er fullt beskjeftiget på den sør-amerikanske kysten.

På det indiske og afrikanske marked venter man at det smart vil bli stilt endel amerikanske og engelske skip til disposisjon for transport av malm til nord-amerikanske havner. Det har i de siste ukene ikke vært meldt om noen slutninger i denne traden, skjønt etterspørselen har vært meget stor i lengre tid.

Mordets politikk i sovjetriket.

Tyske betraktninger.

Berlin, 5. april.

(Fra NTB.s korrespondent). Meldingen om at to representanter for den polske emigrantregjering i London er skutt av bolsjevikene under forsøk på å forhandle med sovjetregjeringen, slås stort opp i den tyske presse. Selv om man ikke tillegger begivenheten større betydning, finner man den symptomatisk for de metoder sovjet-regjeringen praktiserer overfor de mindre europeiske folk. Den viser fram for alt hva bolsjevikene mener med folkenes selvbestemmelsesrett, som jo er et av glansnumrene i den sovjet-russiske agitasjon.

Disse to offer betyr ingenting sammenliknet med de millioner som er blitt henrettet av den bolsjevikiske molok, men er fullstendig nok som bevis for at det ikke er slutt med terroren i Sovjet-Russland, framholder Völkischer Beobachter. Avisen understreket videre at særlig engelskmennene hadde all grunn til å beskytte disse to ubetydeligheter i det polske emigrantdiplomati, som ved deres hjelp kom til å spille en viss rolle.

Petiot-saken.

Paris, 5. april.

(NTB.) I Petiot-saken ble fru Petiot i går konfrontert med en felles venn av brødrene Petiot, Nezondet. Fru Petiot fikk først besvimelsesanfall, men kom seg hurtig igjen. Konfrontasjonen viste at det ikke er helt klart at fru Petiot kjente til sin manns ugjerninger. Nezondet forklarte nemlig at det er mulig fru Petiot ikke hadde fulgt riktig med da han hadde sagt hva hennes mann holdt på med i mordvillaen.

Kistene og koffertene som er funnet i Auxerre-området og som skriver seg fra mordvillaen i Paris, ble i går brakt til politikammeret i Paris. Det antas at innholdet vil gi en rekke opplysende detaljer.

Budapest evakueres.

Budapest, 5. april.

(PT.) Den organiserte evakuering av den ungarske hovedstad vil i følge en bekjentgjørelse fra den ungarske evakueringskommissær begynne 17. april. Den nøyaktige plan for evakueringen vil bli offentliggjort om noen dager. Foreløbig kan fra i dag personer som ønsker å flytte til familier på landet, benytte de ordinære persontog, heter det videre.

Deutsche Monatshefte in Norwegen.

Mange interessante artikler i aprilnummeret

Ved Bundefjorden, akvarell av Otto Lauterbach. Illustrasjon fra aprilnummeret.

Et land som Norge, langstrakt, tynt befolket, med store områder preget av den største ensomhet, med forholdsvis få større kultursentrer, er kanskje som intet annet land bestemt til å bli et kringkastingland. Det vekker nemlig det sterkeste behov etter denne innretning, som trenger seg fram overalt, og også i den største ensomhet bærer med seg kunnskap og hygge, underholdning og belæring. Med disse ord innleder aprilnummeret av Deutsche Monatshefte in Norwegen sitt rike og vekslende innhold, og starter, som man forstår, med en lederartikkel om norsk kringkastingarbeid. Artikkelen byr på interessante synsmåter, og mange tankevekkende opplysninger, og tegner et bilde av forskjellen mellom den tid da Stortinget skulde blande seg opp i hver eneste detalj i kringkastingens organisasjon, og den tid som i 1941 skapte det hypermoderne tilbygg til Kringkastinghuset på Marienlyst. Forfatteren lovpriser til slutt det tysk-norske samarbeid på dette område som er preget av det beste kameratskap i det felles kulturelle arbeid.

I neste artikkel gir den kjente tyske ishavsforfatter Vitalis Pantenburg en levende skildring av de store norske fiskerier, og deretter følger en minneartikkel av Rolf Diesen om Per Imerslund, mannen som gjennom sitt liv sa det han hadde å si og bare brukte ordene ved siden av til forklaring. Forfatteren forteller om det drømmeland Noruega som den unge Per tegnet for sine kamerater på det meksikanske høyland, når de satt rundt bålet, han forteller videre om hans møte med virkelighetens Norge, og hans tidlig vakte følelse av sin misjon, å kjempe mot den røde fare. Det gjorde han i Spania og i Finnland. Han sammenlikner ham med en annen også alt for tidlig avdød norsk nasjonalsosialist, Erling Winsnes, og forteller om da Imerslund i 1936 organiserte den første frivillige arbeidsleir. Hans beretning om Trotsky-episoden samme år kaster også et karakteristisk lys inn over Imerslunds uredde karakter, og skarpe iakttakerevne. Imerslund har selv skildret rettsmøtet i Drammen i følgende ord:

«Jeg har aldri før hørt en mer fengslende taler, og et så formfullendt tysk som det Trotsky viste for lagmannsretten i Drammen. Med sin egen person som geometrisk sentrum ordnet han alle de tilfelle som hadde ført til hans internering, til et vitenskapelig matematisk bevis. Det er ingen tilfeldighet at disse «unge herrer nazis» — med en hånd som dirret av raseri pekte han på oss unge gutter på anklagebenken — «har gjort innbrudd hos meg et par dager før Stalins aksjon, og hans skarpe note til den norske regjering.» Og han forteller om den utrolig smarte taktikk og høyere strategi hos GPU. Han taler så overbevisende, kombinert med en så konsekvent og virtuos logikk at vi selv nesten føler oss som den røde tsars redskaper. Bak oss nazister stod høyere gestapofunksjonærer, som i virkeligheten var GPU-agenter. Trotsky står i verdens midtpunkt. Alt som skjer i politikken skjer for eller mot ham. Intet er tilfeldig. Alt er system og bak systemet står Stalin. Trotsky vil ikke forlate sin oppstyltede verden. Han vil ikke være noen alminnelig flyktning. Han er alt for liten til det, og vil resten av sitt liv bevise at han tross alt var den største politiker. Han vil stadig vekk gi ut nye bøker, og bevise seg selv på nytt».

Til slutt forteller Diesen om Imerslunds bondegård i Eggedal, og om det uhell som førte til hans død, bare 32 år gammel. Han var nærmest helbredet etter det skudd han fikk i venstre skulder under et speidertokt på den karelske fronten, men så gled han på det glatte føre i Oslo, brakk armen, og en blodforgiftning gjorde ende på hans unge liv.

De neste artikler er om herregården Bogstad etter Wladimir Moe, om Tordenskjold av Olav Eide, og om Runeberg, Finnlands nasjonaldikter, av Koskenniemi. Deretter skriver direktør Leif Sinding om norsk films historie. Han peker på det kommunale filmsystem som den kreftskaden som mest hindret framveksten av norsk film, idet dette system tillot de amerikanske filminteresser å bemektige seg filmutleiemarkedet til skade for norsk film. Imidlertid kjempet den norske filmen seg fram etterhvert, og Sinding nevner en rekke av de filmer som fra 1930 viste at norsk film var på den rette vegen framover. Han betegner 1937 som gjennombruddsåret, med «To levende og en død», «Bra mennesker» og «Fant». Han skriver til slutt at når norsk film i dag har nådd et nivå som man har all grunn til å være fornøyd med, så kan man utelukkende takke det private initiativ og den private foretaksomhet for det.

Heftet bringer videre en artikkel av Dr. Walter Müller-Jermstad om den norrlandske billedhogger Haaken Gulleson, og et kåseri av Eugen Skasa-Weiss om norske måner. Som sedvanlig slutter heftet med månedsoversikter over økonomi, kunst og litteratur. Den første som vanlig skrevet av Wilhelm Arppe, gir en meget bemerkelsesverdig oversikt over 4 års krigsøkonomi i Norge, med en påvisning av de oppgaver den norske handel er henvist til i det europeiske storrom.

„Professor Kadar".

Vi bringer her et par bilder fra den første kostymeprøven på det ungarske skuespill «Professor Kadar» som Drangsholt-turneen legger ut med like over påske. Til venstre Erling Drangsholt i titelrollen — til høyre Sunny Rokkonæs som har en stor rolle som kvinnelig læge. Vi skal seinere komme tilbake til selve skuespillet som er skrevet av den berømte ungarske forfatter Alexander Marai.

(Fot. Polyfoto.)

Den indrepolitiske strid i England.

Mer og mer skadelig.

London, 5. april.

(NTB). Gjenopplivelsen av de indrepolitiske vanskeligheter i England blir stadig mer skadelig for krigsanstrengelsene, skriver Edinburgh-avisen The Scotsmann. For regjeringen er disse meget ubeleilig, da man blir ledet bort fra den viktigste oppgave: å vinne krigen.

Man har følelsen av at den fellesskapsånd som tydelig kom til syne hos alle lag av det engelske folk etter Dunkerque, mer og mer forsvinner. Enkelte politiske- grupper motarbeider regjeringen uten hensyn til de store farer som England ser seg stilt overfor. De nye partier som er oppstått, og da i første rekke kommunistiske erverver et økende antall tilhengere fra de gamle partier. Ansvarsbevisste engelskmenn, som klart ser den virkelige situasjon og den fare som enno truer landet, må på det dypeste føle seg forferdet over denne utvikling, skriver bladet.

Amerika skal låne 16 milliarder dollar.

Det femte krigslån.

Washington, 5. april.

(NTB.) Finansminister Morgenthau meddeler i dag at det femte amerikanske krigslån skal skaffe til vege 16 milliarder dollar. Tegningen på lånet begynner 12. juni og skal vare en måned.

Store kanadiske tapslister.

London, 5. april.

(NTB). Nye, lange tapslister som omfatter kanadiere i oversjøiske land, blir offentliggjort i tidsskriftet Canada's News. Tallet på falne og savnede soldater fra artilleri- og panservåpenet er påfallende høyt. Navnene på kanadiske flyvere som er falt eller forsvunnet på annen måte i løpet av en enkel uke, går opp i flere hundre.

Barn frå Lunner drept av bil.

(NTB.) En bilulykke hendte i går litt sønnenfor Bjørgesæter gård i Lunner. Bladet Hadeland opplyser at en bil med tre menn som kom nordfra påkjørte en 6 år gammel gjente på sparkstøtting og kastet henne med stor kraft i vegen. Sjåføren bremset øyeblikkelig, og da bilen stanset, lå gjenten mellom bilens forhjul. Hun ble ikke kjørt over, men kom likevel stygt til skade. Bygdens læger var ikke heime, og bilistene tok derfor barnet med seg til Oslo. Her døde imidlertid gjenten straks etter ankomsten.

'Vore fælles ahner'.

Kjære Aftenposten.

Får jeg på denne måten lov å komme med en etterlysning. Besvarelsen vil sikkert ha stor interesse for mange slekter her i landet.

I. C. M. Munthes artikkelserie «Vore fælles ahner», utgitt i bokform ved Gustav E. Raabe i 1941, sier Munthe på s. 46, at etter en notat blant hans fars etterlatte personalhistoriske samlinger (dessverre uten nærmere kildeangivelse) «var den Mette Pedersdatter som var gift med «Kgl. Majestæts» foged og toller i Brunla Niels Pedersen Lem på Huseby, død ca. 1640, en naturlig datter av Peder Iversen Jernskjegg. Fra dette ektepar nedstammer hele familien Lem og derigjennom et stort antall andre slekter og personer — Knagenhielm, Castberg, Lange, Kielland og mange flere. Det er mulig at hele denne descendens seinere skal bli opptatt til nærmere utredning.»

Er det godtgjort at ovennevnte antagelse om Mette Lems herkomst er riktig?

Amatørgenealog.

Da C. M. Munthes propagandaartikkel «Vore fælles ahner» så dagens lys i Norsk Personalhistorisk Tidsskrift, ble ikke Mette Pedersdatter berørt. Det var først seinere, i et tillegg til samme, at Munthe berørte dette, og hans kilde var altså det ubekreftede notat fra oberst Munthes samlinger.

Om Mettes angivelige far Peder Iversen Jernskjegg (Baden) vet vi at han fra sitt tiende til sitt nittende år oppholdt seg utenlands, de siste 3 årene som deltaker i krigen med Sverige (syvårskrigen). Han ble heimkalt til Fritzø på grunn av farens sykdom (han døde 1570) og bodde der ugift en tiårs tid. Han ble 1577 trolovet med Margrethe Jokumsdatter Breide, en dansk adelsjomfru som da i noen år hadde bodd hos sn slektning, statholderen Povel Huitfeldt på Akershus. Med henne ble han gift i Halmstad 28. oktober 1579. I ekteskapet fikk han 2 barn, datteren Emerentse og sønnen Iver Pedersen. Den siste ble etter reiser og studier i utlandet ansatt som sekretær i kanselliet, men døde 1615. 22 år gammel, i Rostock, etter at han forgjeves hadde forsøkt å gjenvinne sn helbred ved en reise til Karlsbad.

En måtte vel i tilfelle helst gå ut fra at Mette skulde være født før Peder Iversens ekteskap, altså så tidlig som i midten av 1570-årene. Da blir hun i så fall vel 40 år ved sønnen Peders fødsel i 1617. På den annen side kunde det tenkes at denne er oppkalt etter den formentlige bestefar Peder Iversen, som døde 1616, og den gang ble gjerne ikke enno levende personer oppkalt.

Det kan ikke sees at C. M. Munthe seinere har berørt Mettes descendens, like lite som hennes forbindelse med Jernskjeggene er drøftet. Dette siste spørsmål må vel derfor kunne sies å stå åpent. Kanskje noen av leserne kan ha noe å si om dette?

En general fra Tannenberg død.

Berlin, 5. april.

(NTB.) General der Infanterie, Adalbert von Falk, er død i Berlin-Dahlem i en alder av 83 år.

Adalbert von Falk ble ved den første verdenskrigs utbrudd utnevnt til sjef for 2. divisjon og viste seg allerede i de første grensekamper i øst ved Stallupönen og Gumbinnen som en ytterst omtenksom troppefører. I slaget ved Tannenberg utmerket han seg særlig, da han sammen med 1. divisjon erobret Usdau-høydene etter forbitret kamp.

Disse høyder dannet den russiske nøkkelstilling, og som følge av denne erobring ble slaget til en stor seier over russerne.

Uthus brent.

(NTB.) Uthuset og bryggerhuset hos gårdbruker Amund Bohle i Rammes brente ned i går kveld. Endel verdifulle redskaper og resten av avlingen strøk med. — I Slagen har det også vært uthusbrann. Her skyldes brannen noen gutter som tendte fyr på tort gress.

Brann i Heggedal Ullvarefabrikk.

Fredag kveld fikk brannvesenet i Aker brannmelding fra Heggedal Ullvarefabrikk. Da det kom fram var allerede fabrikkens bedriftsbrannvern i aktivitet. Det var shoddy-lagerbygningen, en trebygning på omtrent 150 kvm. grunnflate som stod i flammer. Ved felles anstrengelser ble ilden døyvet og skaden temmelig begrenset.

Vårt Landbruk

Redigert av landbrukskandidat Hj. Carlsen.

Veden bør hogges før 1. juni

hvis den skal bli tørr nok til kommende vinter.

Gustav G. Klem: **Tørke- og lagringsforsøk med brenneved.** Meddelelser fra Det norske Skogsforsøksvesen nr. 30.

Det har vært en god regel at veden burde være hogd før St. Hans hvis den skulde bli brukbar til vinteren. Vanlig godt lufttørret ved har som regel et vanninnhold på mellom 20 og 25 pst., og så tørr mente man å få veden innen høstregnet satt inn, bare hogsten foregikk på våren og forsommeren. Men veden måtte settes opp godt og luftig og på solide underlag og ikke flere lag tett sammen.

Krigsårenes veldige behov av ved har imidlertid medført at vedhogsten må fortsette hele sommeren, og tildels endog utover høsten. Det er klart at ved hogd så seint ikke får tilstrekkelig tørk, hvis den alt skal brukes påfølgende vinter. Og den ved man ser framkjørt og lasset av på fortau og i gårdsplasser snart sagt over alt i byene er ofte så tung og rå at vanninnholdet sikkert går opp i 50 pst. og enda mer. Men bruk av slik ved blir sløsing med brenselet, for en stor del av veden medgår da til å fordampe vannet, og vi må bruke alt for meget ved for å få den varme vi trenger og som vi betaler for i dyre dommer.

Bedre blir det selvsagt når veden som ble hogd f. eks. sommeren og høsten 1943 kan ligge over til neste vinter, altså sesongen 1944—45. Blir den bare lagt opp luftig og godt utendørs, kan den nok bli brukbar. Men kastes den inn i kjeller og stables tett der blir den heller enda råere til høsten.

Dr. Gustav G. Klem som er forsøksleder for skogtekniske saker ved Statens Skogforsøksvesen på Ås har satt seg som oppgave å undersøke hvilken tid er best for hogst av ved og hvorledes den bør lagres.

De resultater han er kommet til etter grundige prøver og målinger bekrefter stort sett de erfaringer man hittil har høstet ad praktisk veg.

Hans materiale har omfattet gran- og bjørkeved av middels dimensjoner, diameteren varierte mellom 8 og 15 cm. Der ble hogd vanlig 60 cm lang ved, kabbene ble kløvd 1 gang og lagt opp på ca. 10 cm tykke underlagstokker på fast grunn (gårdsplass). Veden ble hogd i 3 repriser: 1. parti ble hogd i første halvdel av mars (1941), det annet i første halvdel av juli og det tredje midt i oktober.

April, mai og juni har vist seg som de beste tørkemåneder. På Østlandet tørker i disse 3 måneder både granveden og bjørkeveden så meget at fuktigheten kommer ned på mellom 22 og 26 % vanninnhold. Og det gjør forholdsvis lite, om der seinere kommer endel regn; blir det tørrvær etter regnet, tørker veden ganske fort igjen.

Forsøkene med tekning av slik ved viser «at man ikke oppnår mere ved å tekke tørr ved som er lagt forsvarlig opp på tørr ugrasfri mark, på gode underlag og med 60 cm mellom rankene».

Og «tekning av ved som er hogd etter juni måneds utgang, særlig av ved hogd om høsten, vil heller hemme videre tørking». Helt galt er det å legge ved som er hogd i juli og seinere inn i vedskjul, den vil da lett mugne, og bjørkeveden vil bli morken. Og selvsagt er det enda verre å legge slik rå ved ned i kjeller.

Den veden som blir hogd i juli og seinere får selv under gode lagringsforhold som regel ikke mindre vanninnhold enn ca. 35 % samme sommer. Først ved lagring over neste vår og forsommer får den samme tørrhetsgrad som den vårhogde etter bare 3 måneders tørk.

Tekking av veden bør utføres i slutten av august eller begynnelsen av september. «Det er ingen fordel å tekke veden før denne tid».

Det er uøkonomisk både for den enkelte forbruker og for samfunnet å bruke rå ved — for ikke å snakke om at det fordyrer transporten. Når importen av koks og kull i sin tid igjen kommer i gang, må hogst og lagring av ved utføres på helt rasjonell måte. Inntil da må vi forsøke å ordne oss så fornuftig som mulig.

T. K.

Lars Leira:

Fløiterenna 'tur Tåsa.

Han Ole Halvorsrud er en gap og en glisp og et sandt merakels til å ape og herme etter folk. Og når han forteller historia om gamle, forlengst henfarne Brasru'n, som skulle bygge fløiterenne 'tur Tåsa, er han så lik Brasru'n i miner, stemme og geberder at det er som du skulle ha'n lyslevande framfor deg .... litt gjeitete og småjålete som han var med den stadige fnisinga st og ti-ti-putt-putt for annet hvert ord han slapp utenom leppene sine:

...... En dag kom fullmekta åt Sagbrukera (Saugbruksforeningen), han gamle Ole Melby, tell meg og sa, at om tysdag morran klokka ti mi[illegible] over ni sk[illegible] du stå på Smålensbanens platform. Kresjan' .... sa'n .... og ta mot herr Harald Stang og herr konsul Gedde fra Fre'kshall .... ti-ti-putt-putt. Dom vil ha deg tell å bygge ei fløiterenne oppå He'marka enstan.

Tysdag morran ók je me' son åt slakteren t[illegible]ll Blaker tog to[illegible]e' tell Kresjan' og klokka ni .... ti-ti-putt-putt .... stellte je meg opp på Smålensbanens platform .... så rett som en pinne og me' grevlingsekken på ryggen. Inn kom traine brusendes og ut [illegible]tei to fine menner. Og den ene 'ta dom kom bort tell meg og sa: Undskyld .... det skulle vel ikke være herr bygmester Brasrud? sa'n.

.... Ganske riktig, sa je .... og det skulle vel tilfeldigvis ikke være herr Harald Stang og herr konsul Gedde fra Fredrikshald? sa je .... ti-ti-putt-putt .... Ganske riktig, bli med oss herr bygmester .... sa Harald Stang. Vi steig ut på Jønnbanetørje, dom vinka på en vognmann og Harald Stang slo opp vogndøra .... Vær så god å stig inn herr bygmester Brasrud, sa'n .... ti-ti-putt-putt ....

.... Nei vær så god herr Harald Stang og herr konsul Gedde å stig inn først sa skal jeg komme etter, sa je. Og dom så gjor'e.

.... Britania! rofte herr Harald Stang.

Og da vi kom inn på det fine hotelle' sa herr konsul Gedde: Har Di lyst på en liten forfriskning, herr bygmester Brasrud? Ja takk, herr Harald Stang og herr konsul Gedde .... sa je .... et eneste lite glas kan jeg vel altis ta .... ti-ti-putt-putt .... Konsul Gedde trykte på en knapp og straks kom der inn en fin kar me' fett i håre' og blanke knapper i troia. Og på et brett uta' skinnendes solv bar'n ei tjukkmaga flaske og tre, små grønne glasser. .... Vær så god, herr bygmester Brasrud, sa Harald Stang .... må jeg byde Dem et glas skratteriøs. Og så skåla vi alle tre.

.... Herr bygmester Brasrud, sa konsul Gedde da'n væl hadde svelja skratteriøsen .... vi har tenkt å få Dem til å bygge en fløterenne som skal tas ut av en sjø som heter Tåsa. Den skal føres over land til den elven Di ser på kartet her .... sa'n. Og så bretta dom ut et digert kart på bordet framfor meg.

.... Hvor tror nå Di det er best å ta rennen ut av Tåsa ....? Ja, der lå karte'. Men på de skola som itte fanns i min opvekst var'e jo ingen karter og slikt, kan du skjønne. Men han Tinius, eldste son min, han har gått på dessa fine almuskola dom kaller der karta henger i tjukke lag på vegga og globussen står på katetr[illegible] det er godt hue på'n Tinius, son min, sk[illegible]er du .... ti-ti-putt-putt. Og før je fór sa han Tinius: Far .... sa'n .... hvis om atte dom legg' fram kart tell deg så sker du komma hau at vann er blått, sa'n, og der som atte det er langt mellom linjene der er'e låglenne, sa'n.... og der som atte det er tett mellom linjene der er'e bratt, sa'n.

Og der lå Tåsa på karte' så fin og så blå. Og je så straks at på ett stelle var'e sers langt mellom linjene og der er'e lågt, tenkte je. Og så la je fingen midt i låglenna attve' Tåsa og så sa je:

Herr Harald Stang og herr konsul Gedde fra Fredrikshald, sa je .... ti-ti-putt-putt .... her skal rennen tas ut av Tåsa.

Ganske riktig, sa Harald Stang .... der har vi også tenkt oss at fløterennen må tas ut. Og så skåla vi på ny fresk.

.... Herr bygmester Brasrud, sa konsul Gedde og kremte, ... vi har tenkt å by Dem fem kroner dagen og fri kost og djætt hvis De vil påta Dem arbeidet med å sette bort akkordene og få rennen istann, sa'n. .... Og arbeidet kommer sikkert til å ta et par år eller sa, sa herr Harald Stang.

.... Herr Harald Stang og herr konsul Gedde, sa je .... tilbudet er antatt .... ti-ti-putt-putt.

Og så skåla vi igjen.

Je dreiv deroppe i to heile somrar og sette bort akorter og bygde fløiterenne 'tur Tåsa. Men det fantes inga so[illegible] tente så mye på akorta sine som han Tinius og han Andrias, sønnene mine .... ti-ti-putt-putt ....

Lars Leira.